

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)
Володимир ЄРМАЧЕНКО

Економічна безпека комунікаційного менеджменту
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *24 "Сфера обслуговування"*
Спеціальність *242 "Туризм"*
Освітній рівень *Третій (освітньо-науковий)*
Освітня програма *Туризм*

Статус дисципліни *вибіркова*
Мова викладання, навчання та оцінювання *українська*

Завідувач кафедри
туризму

Олена СУЩЕНКО

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри туризму
Протокол № 2 від 08.09.2020 р.

Розробник:
Наумік-Гладка К.Г., д.е.н., проф. кафедри туризму

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Зміст дисципліни “Економічна безпека комунікаційного менеджменту” заснований на сучасних тенденціях розвитку сучасної економічної науки та соціально-орієнтованого менеджменту, інформатизації соціально-економічних процесів.

Заняття з дисципліни “Економічна безпека комунікаційного менеджменту” спрямовані на формування теоретичних та практичних знань з проблем безпеки управління економічними та комунікаційними процесами. Основні актуальні напрями формування й розвитку знань з дисципліни “Економічна безпека комунікаційного менеджменту” такі: вивчення теоретичних основ безпеки економічної діяльності в умовах інформаційної економіки; дослідження сутності поняття економічна безпека та факторів, що її обумовлюють; розкриття змісту безпеки господарської діяльності; дослідження нейропсихологічних засад відчуття безпеки; визначення взаємозв'язку соціально-психологічної спрямованості особистості з схильністю до ризику; та впливу грошової мотивації на рівень економічної безпеки; вивчення психологічних аспектів процесу комунікації; визначення ролі економічної безпеки в системі управління господарчою організацією та актуальних напрямів розвитку знання сучасної економіки.

Навчальна дисципліна “Економічна безпека комунікаційного менеджменту” належить до вибіркової дисципліни. Опанувавши її здобувачі повинні знати: наукову сутність понять “економічна безпека”, “економічне мислення”, «економічна свідомість», «економічні інтереси», «економічні загрози та можливості», “комунікація”, “комунікаційна діяльність”; та соціально-нейропсихологічний зміст понять: “вигода”, «група», “комерційна таємниця”, “потреба”, “реклама”, “спілкування»; еволюцію розвитку наукового знання теорії економічної безпеки; методологію дослідження комунікаційних процесів в економіці; типологію економічної безпеки; систему соціо-психологічних факторів вибору економічної поведінки з метою мінімізації ризиків; принципи психологічного впливу на комунікаційні процеси; методи визначення системи цінностей сучасних суб'єктів економічних взаємовідносин; типи особистості в аспекті економічної безпеки; актуальні напрями розвитку економічної безпеки.

Навчальна дисципліна містить 2 змістових модулі, переліки семінарських і практичних занять, запропоновану тематику завдань для самостійного опрацювання, питання для самостійної роботи здобувачів, характеристику системи поточного й підсумкового контролю, а також рекомендовану літературу.

Програма вивчення навчальної дисципліни " Економічна безпека комунікаційного менеджменту " складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 242 "Туризм".

Мета дисципліни – сформувані у здобувачів систему знань про сутність дисципліни “Економічна безпека комунікаційного менеджменту”, навчити їх використовувати науково-методичний підхід в управлінні економічною безпекою діяльності суб'єктів підприємницької діяльності. *Предмет* дисципліни – закономірності формування, функціонування та розвитку економічної безпеки в умовах інформаційної економіки.

Навчальна дисципліна "Економічна безпека комунікаційного менеджменту" є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців третього освітнього ступеню, усі спеціальності.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1А
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Філософія науки	Дослідження світового та регіональних туристичних ринків

**Компетентності та результати навчання за дисципліною,
що забезпечують засвоєння програмних компетентностей**

Компетентності	Результати навчання
Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання	Знання сучасних теоретико-методологічних положень, передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності в сфері туризму та рекреації і здатність застосовувати їх в науково-дослідній роботі для отримання нового знання та/або нових інтерпретацій, методик рекреаційно-туристичного аналізу та синтезу
Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в туризмології та професійної практики рекреації і туризму, уміння інтерпретувати фундаментальні положення туризмології до вирішення конкретної науково-практичної задачі	Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в науковій діяльності з питань розвитку туризму і рекреації
Здатність виявляти проблеми в управлінні забезпеченням економічної безпеки комунікаційного менеджменту	Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в сфері рекреації, туризму, гостинності
	Здатність до узагальнення результатів наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних принципів та методичних прийомів дослідження системи наук, що формують туризмологію, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження
	Здатність визначати основні характеристики базових концепцій економічної безпеки, здійснювати інформаційне забезпечення процесу управління в аспекті забезпечення економічної безпеки комунікаційного менеджменту
	Здатність обирати складові етапів формування економічної безпеки, визначати основні види економічної безпеки комунікаційного менеджменту
Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань	Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в науковій діяльності з питань розвитку туризму і рекреації
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Діяти у полікультурному середовищі, використовуючи комунікативні навички і технології
Знання та розуміння предметної області туризмознавчих досліджень, методів науково-дослідної діяльності з туризму і рекреації та їх адекватне застосування для обґрунтованого вирішення поставлених завдань	Демонструвати здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності
Вміння обирати найбільш відповідні інформаційні і комунікаційні технології, засоби і методи управління туристичним підприємством в залежності від рівня забезпечення економічної безпеки комунікаційного менеджменту	Володіти іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, в обсязі, достатньому для розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень та представлення результатів своєї наукової роботи на обговорення
	Здатність аналізувати та узагальнювати інформаційно-комунікаційні та цифрові умови господарювання, визначати та використовувати методи комунікаційного менеджменту

Компетентності	Результати навчання
Розуміння туризму як цивілізаційного феномену, що поєднує геопросторові, соціокультурні, еколого-економічні, організаційно-управлінські явища та процеси на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях	Діяти у полікультурному середовищі, використовуючи комунікативні навички і технології Визначати взаємозв'язок внутрішніх та зовнішніх комплексних економічних та соціально-психологічних елементів управління підприємствами туристичної індустрії
Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою	Діяти у полікультурному середовищі, використовуючи комунікативні навички і технології Здатність визначати критерії оцінки економічної безпеки Здатність визначати технологію розробки та реалізації управлінських рішень використовуючи знання економічної безпеки
Здатність обґрунтовувати безпечні економічні рішення в процесі комунікаційного менеджменту в туризмі	Здатність обирати стратегію забезпечення економічної безпеки комунікаційного менеджменту Здатність визначати оптимальний набір засобів забезпечення економічної безпеки комунікаційного менеджменту Здатність організувати забезпечення економічної безпеки комунікаційного менеджменту
Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблем рекреації та туризму	Відповідати вимогам спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в сфері туризму та рекреації Застосовувати методи формування та управління механізмами забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту
Здатність планувати та управляти часом	Демонструвати здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися упродовж життя
Забезпечувати розвиток персоналу з метою забезпечення економічної безпеки комунікаційного менеджменту	Ініціювати інноваційні наукові проекти, проявляти лідерство під час їх реалізації Застосовувати методи розвитку етичної поведінки персоналу Застосовувати методи оцінки діяльності персоналу в аспекті економічної безпеки Застосовувати методи самоменеджменту

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади комунікаційного менеджменту та економічної безпеки

Тема 1. Теоретичні основи комунікаційного менеджменту

Предмет, об'єкт економічної безпеки комунікаційного менеджменту. Наукові підходи дослідження формування та розвитку системи знань щодо економічної безпеки. Взаємозв'язок наукових напрямів та їх вплив на формування наукового знання економічної безпеки комунікаційного менеджменту.

Базові категорії економічної безпеки (економічні взаємини, економічні інтереси, економічна інформація, економічна діяльність, економічні загрози, соціально-економічне сприйняття, економічне мислення, економічні потреби, соціально-психологічні комплекси, відчуття страху, економічне спілкування).

Сфери дослідження економічної безпеки: макрорівень, мезорівень, мікрорівень, відносини «держава -бізнес», «бізнес-бізнес», «бізнес-споживач».

Методи дослідження та розвитку економічної безпеки (загальнонаукові методи, економічні, соціальні та психологічні методи).

Тема 2. Поняття «Економічна безпека»

Економічна безпека: сутність і зміст поняття. Тріада економічної безпеки та її структурна схема: людина (особа) – національна держава – світове співтовариство. Внутрішній та зовнішній рівні економічної безпеки. Види економічної безпеки: інтелектуальна і кадрова (збереження і розвиток інтелектуального потенціалу підприємства, інформаційна (ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення господарської діяльності підприємства); ефективне управління персоналом); силова (забезпечення фізичної безпеки працівників підприємства); економічна (досягнення найбільш ефективного використання ресурсів); правова (дотримання чинного законодавства, всебічне правове забезпечення правової діяльності підприємства); технікотехнологічна (ступінь відповідності застосованих на підприємстві технологій сучасним світовим аналогам за умови оптимізації витрат ресурсів); екологічна (дотримання чинних екологічних норм).

Класифікація моделей економічної діяльності в аспекті економічної безпеки (модель залежності від зовнішніх поведінкових факторів, модель залежності від потреб, модель заснована на традиціях та вихованні).

Тема 3. Теоретичні основи психології економічної безпеки

Соціально-психологічна система економічної безпеки, її елементи та зв'язки. Рівні економічної безпеки: економічна безпека людини, економічна безпека підприємства, економічна безпека держави та міжнародна економічна безпека. Безпека людини як складова безпеки держави, та складова міжнародної безпеки. Взаємозв'язок інтересів кожного громадянина з інтересами держави, а також з інтересами світового співтовариства. Нейропсихологічні детермінанти економічної безпеки (інтереси, потреби, відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, уява). Психологічні фактори визначення економічної безпеки діяльності та прийняття рішень (досвід, очікування, підкріплення, афективні комплекси, локус контролю, інформація, самосвідомість, воля, самооцінка, самовизначення, самоактуалізація).

Мотивація економічної безпеки діяльності: сутність та зміст процесу. Мультимотивність та пріоритетність цілей при реалізації економічної безпеки діяльності.

Тема 4. Інформація як фактор економічної безпеки

Інформація як фактор формування загроз та розвитку забезпечення економічної безпеки. Взаємозв'язок економічної безпеки діяльності та етнічного менталітету, механізми формування кросс-культурного економічного партнерства в аспекті забезпечення економічної безпеки. Прикмети і марновірство в системі економічної безпеки.

Поняття комерційна таємниці, комерційна інформація як правова та економічна категорія, а для підприємства – як спосіб захисту цінної інформації про об'єкти стратегічних змін, як економічний інтерес та стратегічний ресурс, який здатний забезпечити конкурентні

переваги на ринку промисловості. Класифікація інформації в аспекті безпеки економічної діяльності. Психологічні фактори розкриття комерційних таємниць.

Режим комерційної таємниці як інструмент запобігання нелегітимного використання інтелектуальної власності організації та розслідування інцидентів, пов'язаних з її несумлінним використанням і компрометацією. Реклама як джерело економічної загрози.

Тема 5. Соціально-психологічні засади обмінних процесів в економіці

Соціальна та нейропсихологічна сутність понять "обмін" та «комунікація». Етапи обмінної поведінки, її особливості. Умови балансу комунікації, обміну та споживання.

Обмінна поведінка: взаємозв'язок характеристик особистості та обмінної поведінки. Моделі обмінної поведінки. Соціальні та нейропсихологічні причини боргів. Ощадна поведінка як форма уникнення обмінної поведінки. Управління поведінкою споживачів та учасників комунікаційних процесів.

Змістовий модуль 2. Механізми та інструменти економічної безпеки комунікаційного менеджменту

Тема 6. Механізми комунікаційного менеджменту

Соціокультурні особливості формування механізму комунікаційного менеджменту. Структурний та системний підхід в визначенні механізму комунікаційного менеджменту. Фактори розвитку механізму комунікаційного менеджменту.

Актуальні напрями дослідження механізму комунікаційного менеджменту в аспекті забезпечення економічної безпеки. Критерії типологізації механізмів комунікаційного менеджменту: структура витрат та накопичення, економічна стратифікація, самовизначення суб'єктів господарської діяльності.

Тема 7. Механізми забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту

Забезпечення економічної безпеки як функція менеджменту. Елементи механізму забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту: ідентифікація можливих загроз економічній безпеці та розроблення превентивних заходів для зменшення або попередження економічних ризиків; захист економічних інтересів та законних прав підприємства; моніторинг стану зовнішнього середовища діяльності підприємства; вивчення зовнішньої комунікаційного середовища - партнерів, клієнтів і конкурентів підприємства; профілактика та припинення можливої девіантної діяльності (яка може завдати шкоди економічній безпеці) кадрового складу підприємства; захист конфіденційної інформації підприємства; підготовка та проведення акцій, що поліпшують імідж та зміцнюють ділову репутацію підприємства.

Тема 8. Інструменти комунікаційного менеджменту

Технології і інструменти комунікаційного менеджменту: зв'язки з громадськістю (public relations); програма просування (promotion plan); брендінг; зв'язки з акціонерами, інвесторами і партнерами (investor relations); формування іміджу і управління репутацією; зв'язки із засобами масової інформації (media relations).

Специфіка інструментарію комунікаційного менеджменту через призму його спеціалізованих функцій. Завдання реалізації комунікаційного менеджменту : інтегрування, обумовлене використанням комплексу управлінських, маркетингових і інформаційних технологій; інформаційне, обумовлене знанням закономірностей інформаційного обміну, який здійснюється для досягнення якоїсь практичної мети, вирішення якоїсь проблеми; встановлення контактів, від чого залежить ефективність комунікативного процесу, само презентації, що реалізується при створенні іміджу, репутації, які, в свою чергу, можуть і не відповідати статусу і комунікативній ролі; створення традицій та ритуалів, що використовуються в методах роботи з персоналом (корпоративні святкування, нагородження, офіційні церемонії); освітнє, що досліджує комунікативні навички цільових аудиторій, реалізує на практиці нові ідеї, поширює досягнення у області сучасної комунікації.

Тема 9. Інструменти формування та підтримання економічної безпеки

Самовизначення економічної безпеки особистості: сутність та етапи. Економічна освіта як фактор забезпечення економічної безпеки особистості.

Напрями забезпечення та підтримання економічної безпеки: розуміння економічної безпеки підприємства як невід'ємного елементу національної безпеки економіки; забезпечення нормативно-правового регламентування економічної безпеки економічної діяльності; недопущення монополізації економічних процесів; взаємна відповідальність бізнесу і влади щодо формування безпечного економічного середовища задля соціально-економічного розвитку; забезпечення прозорих та рівних правил економічної поведінки, формування ресурсної бази економічного розвитку для наступних поколінь; забезпечення публічності регуляторної політики держави та відносин "влада-бізнес"; створення стимулів для ефективного використання суб'єктами підприємницької діяльності ресурсного потенціалу, запровадження інноваційних то ресурсозберігаючих технологій; посилення рівня адаптованості національної економіки до умов глобалізації та відкритості.

Роль категорій «корупція», «хабарництва» та «кумовство» в системі забезпечення економічної безпеки. Чинники та мотивація девіантної економічної поведінки.

Тема 10. Актуальні проблеми економічної безпеки комунікаційного менеджменту

Розвиток економічної незалежності як можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі у міжнародній торгівлі.

Підтримання стійкості і стабільності національної економіки, що передбачає міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів; формування здатності до саморозвитку і прогресу, спроможності самостійно реалізувати і захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва, ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни.

Напрями розвитку наукового знання економічної безпеки діяльності в умовах інформатизації.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг план навчальної дисципліни"

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Теоретичні основи комунікаційного менеджменту	Семінар-дискусія за темою "Теоретичні основи комунікаційного менеджменту"; практичне завдання у малих групах із побудови структурно-логічної схеми досліджень за навчальною дисципліною у межах теми дисертаційної роботи, презентація результатів
Тема 2. Поняття «Економічна безпека»	Семінар-дискусія за темою "Механізми когнітивних та емоційних процесів в формуванні умов безпеки", "Виклики та загрози в сфері туризму"; структурний аналіз статей, обґрунтування есе
Тема 3. Теоретичні основи психології економічної безпеки	Семінар-дискусія за темою "Психологічні аспекти економічної діяльності в сфері туризму"; "Механізми емоційних, вольових, мотиваційних когнітивних процесів в аспекті відчуття та розуміння явища безпеки", структурний аналіз статей

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 4. Інформація як фактор економічної безпеки	Семінар-дискусія за темою "Інформація як джерело психологічної та економічної активності", "Інформація як фактор безпеки"; робота в малих групах із підготовки презентації на тему "Інформація як джерело психологічної та економічної активності в сфері туризму "
Тема 5. Соціально-психологічні засади обмінних процесів в економіці	Семінар-дискусія за темою "Цифровізація та психологізація: діалектична єдність або деструктивний конфлікт"; використання методу мозкової атаки для вирішення проблеми пошуку оптимального нормативно-правового забезпечення функціонування туристичної галузі в Україні
Тема 6. Механізми комунікаційного менеджменту	Семінар-дискусія за темою "Сфера туризму та соціально-психологічні передумови обмінних процесів", "Проблеми комунікації, конфлікт як джерело розвитку", аналіз публікацій
Тема 7. Механізми забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту	Семінар-дискусія за темою "Соціальні та психологічні стереотипи грошово-кредитних взаємовідносин", "Забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту в сфері туризму"; ділова гра "Обґрунтування ментальної карти грошової поведінки"
Тема 8. Інструменти комунікаційного менеджменту	Семінар-дискусія за темою "Творчий аспект формування економічної безпеки в сфері туризму", "Комунікативна компетентність в умовах крос культурних комунікацій в сфері туризму"
Тема 9. Інструменти формування та підтримання економічної безпеки	Семінар-дискусія за темою "Поняття власності в сфері туризму", "Проблеми формування та підтримання економічної безпеки ", дослідження мотивації володіння власністю в системі туристичного бізнесу як фактора економічної безпеки
Тема 10. Актуальні проблеми економічної безпеки комунікаційного менеджменту	Семінар-дискусія за темою "Актуальні проблеми економічної безпеки", презентація та захист аналітичних доповідей

Різноманітні практичні завдання навчають студентів критично та системно мислити, використовувати програмного забезпечення для візуалізації результатів дослідження, правильно ставити задачі дослідження і обирати оптимальні варіанти їх вирішення.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою за шкалою ХНЕУ ім С. Кузнеця. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після опанування теоретичного та практичного матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль складається із балів, отриманих як результат поточного контролю за накопичувальною системою.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на практичних (семінарських) заняттях (1 бал за кожне заняття) за умови виконання здобувачем активної участі в обговоренні теми заняття, ставлення питань та висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття; загальна кількість балів 10;

активна робота на лекційних заняттях (1 бал за кожне заняття) за умови виконання здобувачем активної участі в обговоренні теми заняття, ставлення питань та висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття; загальна кількість балів 10.

Форми поточного оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

презентації. Протягом семестру здобувачі мають зробити презентацію за обраною темою; максимальна оцінка – 20 балів;

індивідуальне опитування (за темами 1 та 2 модулю) максимальна оцінка за кожне – 2 бали (усього 10 балів).

компетентнісно-орієнтовані завдання. Протягом семестру здобувачі повинні виконати 5 завдань; максимальна оцінка за кожне – 2 бали (усього 10 балів);

доповідь за обраною темою, максимальна оцінка за кожне – 10 балів.

групова робота. Протягом семестру здобувачі виконують комплексне завдання в групі, розділи якого відповідають темам навчальної дисципліни; максимальна оцінка – 10 балів.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі письмової контрольної роботи (за темами 1 та 2 модулю) та усного її захисту. Письмова контрольна робота складається з двох частин (типів завдань), кожна з яких оцінюється окремо, а сума результатів є загальною оцінкою. У випадку дробової суми округлення проводиться на користь здобувача. Максимальна оцінка – 10 балів, усього за семестр – 20.

Підсумкові бали за письмовий модульний контроль складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

1 завдання – теоретичне. Містить 2 теоретичних питання. Здобувач отримує найвищий бал, якщо дотримано критеріїв: повно розкрито зміст запитання, продемонстровано етимологічний та історичний підхід, принципи діалектики, висвітлені дискусійні моменти, визначені протиріччя, запропоновані нові підходи до вирішення проблеми, тощо. *Завдання оцінюється у 3 бали за кожне питання, сумарно 6 балів.*

2 завдання – евристичне. Має на меті оцінити вміння здобувача аналізувати інформацію, робити висновки стосовно тенденцій розвитку світової та національної туристичної галузі. Найвищий бал передбачає правильно проведені розрахунки (за необхідністю), ґрунтовний аналіз ситуації, наявність у висновках додаткових посилань (за допомогою порівнянь та співставлень, обізнаності із загальним станом справ досліджуваної області здобувач показує рівень ерудованості, здатність синтезувати отримані знання з суміжних дисциплін). Висновки повинні бути чіткими та містити конкретні рекомендації. *Завдання оцінюється у 4 бали.*

Критеріями оцінювання структурно-логічних розділів **комплексного компетентнісно-орієнтованого завдання** є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретних статистичних показників; використання методів порівняння, групування, узагальнення понять та явищ; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; охайне оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної **самостійної роботи** здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на лабораторних заняттях.

За бажанням здобувач може виконати **наукову роботу** у рамках тематики навчальної дисципліни та теми дисертаційної роботи; максимальна оцінка – 10 балів. Отримані бали перераховуються шляхом додавання до системи підсумкового результату поточного та модульного контролю.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на основі накопичувальної кредитно-трансфертної системи – балів, отриманих за результатами поточного контролю, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати та виконувати завдання дослідження на основі звітних даних.

Здобувача слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, складає від 60 до 100. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 60 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною кредитно-трансфертною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

№	Форми та види навчання		Форми оцінювання	max бал
Тема 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 1. Теоретичні основи комунікаційного менеджменту	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Теоретичні основи комунікаційного менеджменту "; практичне завдання у малих групах із побудови структурно-логічної схеми досліджень за навчальною дисципліною у межах теми дисертаційної роботи, презентація результатів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання	Виконання завдання	6
	<i>Самостійна робота</i>			
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-

№	Форми та види навчання		Форми оцінювання	max бал
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 2. Поняття «Економічна безпека»	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Виклики та загрози в сфері туризму"; структурний аналіз статей, обґрунтування есе	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		Групова робота	Активна участь	4
		Презентація компетентнісно-орієнтованого завдання	Виконання завдання	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка презентації; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 3. Теоретичні основи психології економічної безпеки	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Механізми емоційних, вольових, мотиваційних когнітивних процесів в аспекті відчуття та розуміння явища безпеки"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання, Індивідуальне опитування	Виконання завдання	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань, презентації за діловою грою	-	
Тема 4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 4. Інформація як фактор економічної безпеки	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Інформація як фактор активності"; робота в малих групах із підготовки презентації на тему "Інформація як джерело психологічної та економічної активності в сфері туризму "	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		Презентація компетентнісно-орієнтованого завдання, Індивідуальне опитування	Виконання завдання	4
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка презентації; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 5. Соціально-психологічні засади обмінних процесів в економіці	Робота на лекції	1
Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Цифровізація та психологізація: діалектична єдність або	Активна участь у виконанні	1	

№	Форми та види навчання		Форми оцінювання	max бал
		деструктивний конфлікт"; використання методу мозкової атаки для вирішення проблеми пошуку оптимального нормативно-правового забезпечення функціонування туристичної галузі в Україні	практичних завдань	
		Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання, Індивідуальне опитування	Виконання завдання	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	
	Письмова контрольна робота за змістовим модулем 1 (теми № 1 – № 5)		Перевірка контрольної роботи	10
	<i>Аудиторна робота</i>			
Тема 6	Лекція	Тема 6. Механізми комунікаційного менеджменту	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Проблеми комунікації, конфлікт як джерело розвитку", аналіз публікацій	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		Презентація компетентнісно-орієнтованого завдання	Виконання завдання	2
		<i>Самостійна робота</i>		
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка 6 розділу компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-
	<i>Аудиторна робота</i>			
Тема 7	Лекція	Тема 7. Механізми забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Забезпечення економічної безпеки в аспекті комунікаційного менеджменту в сфері туризму", аналіз публікацій	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		Доповідь	Виконання завдання	10
		Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання, Індивідуальне опитування	Виконання завдання	2
		<i>Самостійна робота</i>		
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-

<i>Аудиторна робота</i>					
Тема 8	Лекція	Тема 8. Інструменти комунікаційного менеджменту	Робота на лекції	1	
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Комунікативна компетентність в умовах крос культурних комунікацій в сфері туризму"	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
		Презентація компетентнісно-орієнтованого завдання	Виконання завдання	2	
	<i>Самостійна робота</i>				
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 9	<i>Аудиторна робота</i>				
	Лекція	Тема 9. Інструменти формування та підтримання економічної безпеки	Робота на лекції	1	
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Проблеми формування та підтримання економічної безпеки ", аналіз публікацій	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
		Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання, Індивідуальне опитування	Виконання завдання	2	
<i>Самостійна робота</i>					
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 10	<i>Аудиторна робота</i>				
	Лекція	Тема 10. Актуальні проблеми економічної безпеки комунікаційного менеджменту	Робота на лекції	1	
	Практичне заняття	Семінар-дискусія за темою "Актуальні проблеми економічної безпеки комунікаційного менеджменту", презентація та захист аналітичних доповідей	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
		Презентація компетентнісно-орієнтованого завдання	Виконання завдання	2	
		Презентація комплексного завдання	Презентація	20	
<i>Самостійна робота</i>					
	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка компетентнісно-орієнтованого завдання; підготовка до семінару; вивчення теоретичного матеріалу	Перевірка домашніх завдань	-	
Письмова контрольна робота за змістовим модулем 2 (теми № 6 – № 10)			Перевірка контрольної роботи	10	

Рекомендована література

Основна література

1. Наумік-Гладка К.Г. Опорний конспект лекцій «Економічна безпека комунікаційного менеджменту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua>

Додаткова література

2. Про основи національної безпеки України : Закон України. - Відомості Верховної Ради України, 2003, № 39, ст. 351. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

3. Наумік К. Г. Розвиток поняття, змісту та структури процесу комунікаційної діяльності в економіці / К. Г. Наумік // Економіка розвитку : наук. журн. – 2013. – № 3 (67). – С. 110–114. (мова оригіналу статті – англ.)

4. Наумік-Гладка К. Г. Проблеми забезпечення економічної безпеки держави в умовах становлення інформаційної економіки / К. Г. Наумік-Гладка // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 6. – С. 206–209 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/issue-6-2015>

5. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України.– Затв. Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 29.10.2013 N 1277 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm

Інформаційні ресурси:

6. Сайт Державної служби статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Сайт Верховної ради України <http://rada.gov.ua/>